

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Co/1006/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7713204884
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 04. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Janka Kočišová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7713204884.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu: CD J., s.r.o., M. věžňů XXXX/XX, C. B., XXX XX M. 1, R. republika, IČO: XXX XX XXX, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom v Bratislave 811 09, Grösslingova 4, IČO: 36 864 421, proti žalovanému: Mária M., nar. X.X.XXXX, D. XXX, XXX XX D., o zaplatenie 1.005,01 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Michalovce zo dňa 17.9.2014, č.k. 19C/190/2013-44 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom žalobu zamietol a žalovanému náhradu trov konania nepriznal.

Uviedol, že žalobca sa domáhal plnenia zo zmenky a navrhol postupovať podľa čl. 4 ods. 1 Nariadenia EP a Rady ES č. 861/2007. Návrh odôvodnil tým, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil žalovaný 7.9.2010 na zmenkovú sumu 1.005,01 eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25% denne od 20.4.2011. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote 4 rokov od vystavenia.“ Indosant predložil zmenku k plateniu, vystaviteľ nič neuhradil.

Po vykonanom dokazovaní súd zistil z exekučného spisu 8Er/434/2012, že 7.9.2010 uzavrel právny predchodca žalobcu M. s.r.o. a žalovaný úverovú zmluvu, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 500,- eur, splatného v 12 mesačných splátkach po 78,- eur. V ten istý deň bola vystavená zmenka č. XXXXXXXXXX na 1.005,01 eur a zmenkový úrok 0,25 % denne od 20.4.2011.

Citoval príslušné ust. zák. č. 191/1950 Zb., § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a § 39 Občianskeho zákonníka.

Konštatoval, že žalobca si uplatnil právo zo zmenky a navrhol postup podľa Nariadenia č. 861/2007 EP a Rady ES. Súd podľa Nariadenia postupoval a zaslal žalovanému tlačivo C, aby sa k návrhu vyjadril. Žalovaný sa nevyjadril.

Súd zo svojej činnosti zistil, že na tunajšom súde sa vedie konanie 8Er/434/2012 a že podkladom pre exekučný titul bola zmenka, ktorá je uplatnená aj v tomto konaní. Exekučný spis obsahuje aj úverovú zmluvu, z ktorej bolo preukázané, že zmenka kryla spotrebiteľský úver poskytnutý spoločnosťou M. s.r.o.. Súd napriek výhradám žalobcu posúdil, či zmenka bola vydaná v súlade s ust. § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z.. Ide o skúmanie platnosti právneho úkonu ex offa. Ust. § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z. účinné k dátumu uzavretia úverovej zmluvy a vystavenia zmenky zakazovalo plnenie dlhu zmenkou alebo šekom. Výnimku tvorila zabezpečovacia zmenka. V takom prípade nemohla byť zmenková suma vyššia ako aktuálny stav dlhu na úverovej listine a príslušenstvo vo výške maximálne 30% istiny poskytnutého

spotrebiteľského úveru. Ak bola zmenka vyplnená v rozpore s týmito podmienkami, veriteľ ju nemohol od dlžníka prijať.

Z úverovej zmluvy a predloženej zmenky je preukázané, že zmenka bola vyplnená v rozpore s § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z., bola vystavená nad limit prípustný zákonom, preto je neplatná. Súd dospel k záveru, že zmenka, z ktorej si žalobca uplatnil právo ako indosatár, je zmenkou neplatnou, preto návrh zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p., žalovanému trovy zo spisu nevyplývajú, preto mu ich súd nepriznal.

Proti rozsudku podal odvolanie žalobca z dôvodov podľa § 205 ods. 2 písm. b), a), f) O.s.p., Uviedol, že v prejednávanej veci došlo zo strany súdu k porušeniu práva EÚ, konkrétne k porušeniu čl. 4,5 a 7 Nariadenia EP a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007.

Citoval čl. 5 ods. 1 Nariadenia a tvrdí, že na nariadenie pojednávania neboli splnené podmienky. Pojednávania nie je možné nariadiť podľa Nariadenia, ak súd hodlá vykonať iné právne posúdenia, alebo ak neschvaľuje materiálne vyjadrenia práva EÚ prejavujúce sa v zostavení prílohy č. III. Nariadenia (tlačivo „C“ na žalobnú odpoveď). V podmienkach SR rozhoduje súd o nariadení pojednávania formou uznesenia. Súd žiadne rozhodnutie o nariadení pojednávania nevydal a nedoručil stranám. Ak súd o nariadení pojednávania platne nerozhodol, nemohlo sa uskutočniť a ak sa uskutočnilo, jeho výsledky nemohli byť použité pre rozhodnutie súdu.

Žalovaný nedoručil súdu žiadnu žalobnú odpoveď, súd bol preto povinný postupovať podľa čl. 7 ods. 3 Nariadenia. Žalobca predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou dokázal svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva.

Ust. § 120 ods. 1 O.s.p., síce umožňuje, aby súd v sporovom konaní vykonal aj iné dôkazy ako navrhli účastníci, avšak len výnimočne. Potreba vykonania ďalších dôkazov musí vyplývať z doterajšieho dokazovania. V danej veci súd mohol a mal rozhodnúť len z predloženej zmenky. Predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo predloženie originálu zmenky. Žalovaný mohol voči zmenke vzniesť námietky, ak tak neurobil, iné námietky musia byť odmietnuté.

Súd z vlastnej iniciatívy na ťarchu žalobcu vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázalo charakter žalovaného ako spotrebiteľa. Prvostupňový súd pri vydávaní rozhodnutia vychádzal z podľa neho nesporných skutočností. Za nesporné považoval, že žalovaný so spoločnosťou M. s.r.o. uzatvorili zmluvu o úvere, ďalej že zmenka, ktorá je predmetom konania je zabezpečovacou zmenkou, že žalovaný uzatvoril zmluvu o úvere ako spotrebiteľ. Uvedené údajne nesporné skutočnosti však neboli tvrdením ani jedného z účastníkov konania. Súd tieto skutočnosti vyabstrahoval z dokazovania, ktoré si sám navrhol. Také skutočnosti nemožno považovať za nesporné. Prvostupňový súd dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov a ich nesprávnej interpretácie.

V odôvodnení rozsudku súd uvádza, že v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka je zmenková dohoda neplatná, nakoľko „zmenková zmluva“ uzatvorená medzi žalovaným a spoločnosťou M. s.r.o. je absolútne neplatná, preto návrh zamietol. Poznamenáva, že nepozná pojem „zmenková zmluva.“

Žalobca je majiteľom zmenky, na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je bez väd, ide o platnú zmenku. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné spájať ju, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke nezaoberal a ignoroval predmet sporu. Predmetom konania je zmenka a nie iný záväzky vzťah.

Prvostupňový súd ignoroval ust. § 17 Zákon šekový a zmenkový, ktoré cituje a z ktorého vyplýva, že dôkazné bremeno spočíva na odporcovi (povinnom) a pokiaľ dôkazné bremeno kauzálnych námietok neunesie, bude nútený podľa zmenky plniť. V danom prípade súd porušil poučovaciu povinnosť prekročením ust. § 5 ods. 1 O.s.p., porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, prihliadol na skutočnosti a dôkazy, na ktoré nebolo možné prihliadnúť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa nariadenia vykonané bez návrhu.

Poukázal na rozhodnutia súdov, vydaných v skutkovo a právne zhodných veciach a navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok tak, že návrhu v celom rozsahu vyhovie a prizná mu náhradu trov konania.

Odvolací súd prejednal odvolanie podľa § 212 ods. 1 O.s.p. a § 214 ods. 2 O.s.p. a po preskúmaní napadnutého rozsudku a konania, ktoré mu predchádzalo, napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V tomto konaní odvolací súd považuje za nesporné, že na prejednávajúcu vec je potrebné aplikovať Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu. Neznamená to však, že ak žalobca predložil v tomto konaní ako jediný listinný dôkaz prvopis zmenky, že súd podľa čl. 4/4. Nariadenia, ak sa domnieva, že informácie, ktoré poskytol žalobca nie sú dostatočne jasné, alebo primerané a pokiaľ sa pohľadávka nezdá byť zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný, že nemôže žalobcovi uložiť doplniť informácie alebo dokumenty v lehote určenej súdom. Na tento účel vnútroštátny súd použije vzorové tlačivo B, ktoré je uvedené v prílohe II Nariadenia. Podľa čl. 5/1. Nariadenia európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu je písomne, avšak súd môže nariadiť ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak o to požiada niektorá zo strán. Preto súd prvého stupňa v tomto konaní o vydanie rozsudku môže od žalobcu požadovať okrem predloženej zmenky aj iné listinné dôkazy na preukázanie jeho nároku a môže vo veci nariadiť aj pojednávanie.

Z obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa vo veci nepostupoval podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, pretože žalobcovi nedoručoval podľa prílohy 2 Nariadenia „tlačivo B“ a to žiadosť súdu o doplnenie, na opravu tlačiva návrhu na uplatnenie pohľadávky, hoci žalobca k návrhu na uplatnenie pohľadávky podľa tohto Nariadenia predložil ako jediný listinný dôkaz iba zmenku.

Súd prvého stupňa preto nemohol vo veci rozhodnúť len na základe dôkazu predloženého žalobcom - zmenky a to aj z dôvodu, že tento okresný súd nie je zmenkovým súdom podľa § 10 Zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov.

Navrhovateľ v tomto konaní uplatnil predmetnú peňažnú pohľadávku podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu, preto súd prvého stupňa mal vec prejednávať podľa tohto nariadenia a nie podľa § 175 Občianskeho súdneho poriadku, ktorým sa upravuje konanie o vydanie zmenkového platobného rozkazu iba na návrh žalobcu. Nemal preto prejednávajúcu vec právne posudzovať podľa Zákona č. 191/1950 Zb. zmenkového a šekového, lebo žalobca vo veci nenavrhol vydať zmenkový platobný rozkaz. Predložená zmenka je v tomto konaní podľa Nariadenia iba jedným z dôkazov na vydanie navrhovaného rozsudku. Nie je však jediným dôkazom ako je to v konaní podľa § 175 O.s.p. pre vydanie zmenkového platobného rozkazu.

V tomto konaní žalobca uplatnil nárok zo zmenky podľa Nariadenia, nie z úverovej zmluvy. Len žalobca je oprávnený v návrhu uviesť rozhodujúce skutočnosti, na základe ktorých si uplatňuje svoje právo v súdnom konaní. Žalobca si v tomto konaní uplatnil právo zo zmenky s návrhom na vydanie rozsudku. Súdom nemôže vydať rozsudok len na základe zmenky, preto musí vyzvať žalobcu na predloženie doplňujúcich dokumentov podľa čl. 4/4. Nariadenia a to predovšetkým preto, že možno dôvodne predpokladať, že predmetná zmenka sa týkala spotrebiteľského úveru a takýmto postupom - výzvou pre žalobcu na predloženie doplňujúcich dôkazov, súd chráni spotrebiteľa, pretože ak žalobca odmietne predložiť doplňujúce dôkazy, súd návrh podľa čl. 4/4. Nariadenia zamietne.

Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie listinami predloženými pred pojednávaním, na ktorom účastníci neboli prítomní a žalobca sa nemal možnosť k nim vyjadriť. Súdom prvého stupňa napriek tomu na tomto pojednávaní vyhlásil napadnutý rozsudok, čím odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom - vyjadriť sa k dôkazom, ktoré predložila žalovaná.

Odvolací súd poukazuje aj na Smernicu rady Európskej únie č. 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá bola priamo prevzatá do právneho poriadku Slovenskej

republiky - Občianskeho zákonníka v piatej hlave - §§ 52 - 54 Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách Zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a Zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, ktoré neodporujú Nariadeniu Európskeho parlamentu a Rady ES č. 861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie o veciach s nízkou hodnotou sporu a taktiež neodporuje Zákona č. 191/1950 - Zákon zmenkový a šekový a čl. 351 Zmluvy o Európskej únii, podľa ktorej je Slovenská republika viazaná Ženevskou zmenkovou konvenciou a Ženevským jednotným zmenkovým zákonom. Aj keď Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 861/2007 má za cieľ zjednodušiť a zrýchliť konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu v cezhraničných sporoch, aj toto konanie musí zabezpečiť, aby proces bol spravodlivý a aby žalobcovi boli priznané nároky, ktoré mu vyplývajú z tohto Nariadenia. Súd však musí zabezpečiť, aby bola aj v týchto cezhraničných konaniach vo veciach s nízkou hodnotou sporu zabezpečená tiež ochrana práv spotrebiteľov. Nerešpektovanie vnútroštátneho právneho poriadku a práva Európskej únie o ochrane spotrebiteľa by bolo obchádzaním týchto právnych predpisov prostredníctvom konania podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES č. 861/2007.

Tomuto záveru zodpovedá aj zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho kolégia a obchodnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu SR, ktoré reagovalo na odlišné rozhodnutia nižších súdov v sporoch o peňažné plnenia na základe indosovaných zmeniek a spoločné stanovisko kolégií znie tak, že ak navrhovateľ ako dôkaz osvedčenia uplatneného nároku doloží zmenku, platí bez ohľadu na povahu procesného nástroja, ktorý navrhovateľ použil, že ak súd poukáže na prípadnú nekalú povahu či neprípustnosť uplatneného nároku, je súd povinný zabezpečiť prieskum tohto nároku a následne pri preukázaní jeho nekalosti a neprípustnosti, dokázať jeho absolútnu neplatnosť. Ak je vystaviteľom zmenky spotrebiteľ, súd bude skúmať súvislosti a brať do úvahy právnu úpravu platnú a účinnú v čase, keď bola zmenka vystavená.

Odvolací súd preto podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p. zrušil rozsudok súdu prvého stupňa, lebo postupom súdu prvého stupňa bola odňatá možnosť žalobcovi konať pred súdom a predkladať doplnujúce doklady a podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. zrušil rozsudok preto, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil a nedostatočne zistil skutkový stav veci.

Podľa § 221 ods. 2 O. s. p. vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Úlohou súdu prvého stupňa v ďalšom konaní bude vo veci konať podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu tak, ako to navrhol žalobca v návrhu na uplatnenie pohľadávky. Súd prvého stupňa preto vyzve žalobcu tlačivom „B“ - žiadosť súdu o doplnenie návrhu, pretože podľa čl. 4/4. Nariadenia informácie a dokumenty, ktoré predložil žalobca spolu s návrhom nie sú dostatočné. Vyzve žalobcu, aby predložil listinné dôkazy alebo iné dôkazy svedčiacie o oprávnenosti uplatnenej peňažnej pohľadávky, pretože predložená zmenka nie je postačujúcim listinným dôkazom v tomto konaní podľa Nariadenia. Ak žalobca na túto výzvu súdu prvého stupňa na základe tlačiva „B“ podľa Nariadenia nebude reagovať alebo odmietne predložiť súdu iné dôkazy, súd podľa čl. 4/4. veta druhá Nariadenia návrh zamietne, pretože samotná zmenka nie je postačujúcim dôkazom v súdnom konaní podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007 pre vydanie rozsudku.

Súd prvého stupňa je podľa § 226 ods. 1 O.s.p. viazaný právnym názorom odvolacieho súdu vysloveným v tomto zrušujúcom uznesení.

Zároveň sa súd prvého stupňa v novom rozhodnutí vysporiada aj s čiastočným späťvzatím žaloby žalobcu doručenej na okresný súd.

V novom rozhodnutí súd prvého stupňa rozhodne podľa § 224 ods. 3 O.s.p. aj o trovách odvolacieho konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.